

## Dinî Düşüncede 'Değer Aşınması' Üzerine...

Değişim ve dönüşüm çağını en hızlı şekilde yaşadığımız günümüzde, bir ömrün içerisine bile muazzam farklılaşmaların sığıdığı herkesin malumudur. Öyle ki, her hangi bir şey, toplumların 'değerli' ve 'kıymetli' kabul etmesini gerektirecek kadar gündemde kalmadan unutuluyor. Bu değersizlik girdabı ve malumat çöplüğü içerisinde, bir şeyin önce ihtiyaç olduğuna inanıp, tüketim çılgınlığına dalan, ardından onu temin etmek için varını yoğunu harcayan insanoglu kendi medeniyetini ve kadim değerlerini öğrenip, içselleştirmek bir yana bu ihtiyacı aklına bile gelmiyor.

İslâm dünyasında, orta yaş üstü kesimlerce inanılan veya kabul edilen ilmî, içtimâî ve ahlâkî hakikatlerin kültür ve medeniyetimizin vazgeçilmezleri olduğununu alt nesillere anlatmanın en önemli meselemiz olduğu gerçeğini, maa-lesef henüz yeterince idrak edebilmiş değiliz. Bütün toplumlar, büyük bir iş-tahla küresel semareyin körüklediği, insanlığı sömürme düzeninin gönüllü bir parçası gibi hareket ediyor, Bu çılgınlık, dünyayı saran salgın sürecinde dahi yavaşlamış değil. Çaresizliğin insanlığı, varlık, değer, irade, aşkın hakikat üzerinde düşünmeye ve İlâhî iradeye sığınmaya yöneltmesi gerekirken, tam aksine, bu süreçte yine en gelişen sektör, tüketimi körükleyen dünyanın en uç noktalarına kadar uzanan taşıma sektörü. Özetle, 'kurtuluş umudumuz, aynı zamanda helâk sebebimiz' durumundadır.

'Değer aşınması,' neredeyse tüm insanlığın, mübtelâ olduğu illetin farkına bile varamayacak boyutlara ulaşmış gözükmetedir. Bir tek ilâhî hakikat uğruna, binlerce canın fedâ edildiği, 'bütün dünya bir yana Kelâmullâh'ı yüceltmek bir yana' anlayışı ile hareket eden medeniyet süvâri-leri, bir bir atlarına binmiş, çoktan ulvî ufuklara açılmış gözüküyor. Geline- nokta itibariyle bu yozlaşma, inanç esaslarının en vazgeçilmezlerini bile fikir özgürlüğü kılıfı altında 'tartışılabilir' kılma derekesine ulaşmış haldedir.

Bu vahim tablo karşısında, bütün medeniyet mensuplarına ve 'değer' bağımlılarına düşen, yozlaşma öncesi dönem değerlerinin izini sürmek; bu değerleri özümseyip, bu güne taşımaktır. Kadim değerlerimizi tartışarak ve değersizleştirerek geçirdiğimiz son birkaç yüzyıl, bugün itibariyle bile telâfisi

imkânsız kayıplarla sonuçlanmıştır. Dolayısıyla, devşirme medeniyetlerin peşine düşmek, büyük kitlelerin alkışlayacağı şeylerle oylanmak, savunmacı ve hakikati perdeleyici tavırlarla avunmak yerine, behemehâl yapılması gereken; medeniyetimizin bütününe teşkil eden değerler manzumesinin izini sürmektir. Dış dünyayla ve öteki ile fizikî temasımızın asgarîye indiği bu günlerde, ilim, zinin, gönül ve manevî dünyamızla irtibatımızı kuvvetlendirmek ve böylece, tekdüze hayat yerine, çok boyutlu ‘aşkın âlem’e doğru açılmak en akıllıca şey olacaktır. Zira ne kadar hızlı koşarsak koşalım, dünyanın baş döndürücü hızına yetişmemizin imkânsız olduğunu hepimiz tecrübe etmiş durumdayız.

Tekrar vurgulamak gerekirse, ‘arayışımızı dışarıda sürdürür, ‘duruşumuzu’ ve ‘hızımızı’ ötekine göre ayarlarsak toplum olarak sükûnetimizi ve dinginginliğimizi kaybeder; ‘mihver medeniyet’ iken uydu hâline geliriz. Ezcümle, daha fazla kayıpla yüzleşmeden önce, değerlerimize doğru ve değerlerimiz esaslı bir dönüşümün vakti gelmiş ve geçmektedir. *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* ekibi olarak biz de, “vaz-ı cedîd mi, keşf-i kadîm mi” sorusunun yüz yıldır tartışıldığı, ne var ki sürekli kayıpla neticelenen bu süreçte, medeniyetimiz nokta-i nazarından yaşamakta olduğumuz ‘değer aşınması’ bağlamındaki fetret dönemimize set çekebilmek için çaba sarfetmekteyiz.

Bu sâikle, *Hadis Tetkikleri Dergisi’nin (HTD)* bu sayısında; Buhârî ve *el-Câmi’u’s-sahîh*’ine dair bir tahlil yazısına, erkeğin eşini dövmesi ve İslâm’ın tabiat tasavvuru bağlamında evde köpek besleme konularına dair iki konulu tetkike, hadis ve kıraat ilimleri arasındaki irtibata tahsis edilmiş bir araştırmaya ve rivâyetü’l-hadîsi muhtelif açılardan tetkik eden üç ayrı makaleye ve son olarak, ‘değer aşınması’nın önemli bir tezâhürü olan ahlâkî yozlaşmaya dikkat çeken bir tetkike yer verdik.

Ayrıca, *Hadis Tetkikleri Dergisi’nin* bu sayısında, merhûm Nûrüdîn ‘İtr’ in vefâtı sebebiyle biri tercüme ikisi de onun ilmî kişiliğine ışık tutan üç ayrı tetkike yer verildi. Bu üç yazıda, ‘İtr’ in kuşatıcı ilmî kişiliği, değerlerin buharlaştığı günümüzde, çok kıymetli bir ‘değerimizin’ nasıl bir dönüşüme önyak olduğu ortaya konulmaya çalışıldı. Son olarak, Allah Resûlü’ne yönelik ‘olumsuz’ yaklaşımlara dair sıcak gündemle alâkalı uluslararası bir bilimsel etkinliğin tanıtımı ve oryantalist yaklaşımın eleştirisine yönelik çok kıymetli bir araştırmanın muhtevasını tahlile de bu sayımızın sayfalarını tahsis ettik.

Ara vermeden on dokuzuncu yayın yılımıza girerken, yoğun yayın taleplerinin geleceğe yönelik umutlarımızı daha da arttırdığını ifade ederek, nice onlu yıllarda, daha heyecanlı ve daha bilinçli biçimde, pek çoğu *HTD* ekibinin elinde ve sayfalarında yetişmiş, genç araştırmacılarımızın sesi ve kalemi olmaya devam edeceğiz. Yeni sayılarımızla görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

**İbrahim HATİBOĞLU**